

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

SOU 2016:14 En översyn av tobakslagen – Nya steg mot ett minskat tobaksbruk samt promemoria Genomförande av tobaksproduktdirektivets bestämmelser om e-cigarett
(S2016/01610/FS)
(S2016/01612/FS)

Sammanfattning

Journalistförbundet har tagit del av förslagen i SOU 2016:14 och promemorian Genomförande av tobaksproduktdirektivets bestämmelser om e-cigarett. Journalistförbundets svar koncentreras till de delar av utredningen som rör nya sekretessregler samt begränsningar i yttrandefriheten. Förbundet har inget att erinra mot förslaget om sekretess vad avser en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, enligt offentlighets- och sekretesslagen (OSL) 30 kapitlet 20 §. Vad gäller delbetänkandet SOU 2015:6 är Journalistförbundet kritiskt till de inskränkningar i yttrandefriheten som genomfördes den 20 maj i år. Det är särskilt allvarligt att regeringen inte respekterar exklusivitetsprincipen i Tryckfrihetsförordningen (TF) 1 kapitlet 3 §.

Sekretess för enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden

Utredningen förslår att uppgifter som lämnas till kommunerna enligt tobakslagen ska omfattas av sekretess vad avser en enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden, enligt OSL 30 kapitlet 20 §. Den föreslagna regeln följer samma systematik som gäller enligt alkohollagen. Journalistförbundet har därför inget att erinra mot förslaget.

Inskränkningar av yttrandefriheten

Delbetänkandet SOU 2015:6 Åtgärder för ökad folkhälsa på tobaksområdet – genomförandet av EU:s tobaksproduktdirektiv presenterades i slutet av 2015. Vissa lagändringar genomfördes under våren och trädde i kraft den 20 maj. En av förändringarna var att kombinerade hälsovarningar (text och bild) motsvarande 65 procent av fram- och baksidan ska finnas på bland annat styckförpackningar med cigaretter, vilket var en utökning jämfört med tidigare regler. Som framgår av utredningen är ett meddelande på en cigarettförpackning en tryckt skrift i enlighet med TF 4 kapitlet 3 §. Det finns ett förbud mot kommersiella annonser för tobak i TF 1 kapitler 9 §. Meddelanden på cigarettförpackningar är dock inte att se som kommersiella annonser.

Regeringen har bedömt att reglerna om hälsovarningar kan införas utan att något uttryckligt undantag i TF finns.¹ Journalistförbundet delar inte den bedömningen. Inskränkningar av yttrandefriheten ska framgå tydligt av undantag i TF. Detta följer av exklusivitetsprincipen, TF 1 kapitlet 3 §. Det är enligt Journalistförbundets mening olyckligt att regeringen inte respekterar den principen.

Med vänlig hälsning
SVENSKA JOURNALISTFÖRBUNDET

Jonas Nordling
Förbundsordförande

¹ Prop. 2015/16:82 sid 37-39.